

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti

april 2026. godine

Bilten broj 4/2026

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom	3
Izgradnja na Prokopu – slučaj u kojem se javni interes sistemski i namerno zapostavlja	3
Agencija za sprečavanje korupcije tvrdi da nema dokaza o kršenju zakona na mitingu SNS	4
Sportska kampanja	5
Inicijative i analize	9
Gde su i za koliko novca Putevi Srbije asfaltirali pred lokalne izbore	9
Mediji	10
Uloga Ministarstva građevinarstva u slučaju „Generalštab“	10

Aktivnosti

Radimo na našim redovnim aktivnosti u okviru projekata koje sprovodimo. Kreće istraživanje transparentnosti lokalnih samouprava LTI 2026, kao i istraživanje o stanju transparentnosti i stručnosti menadžmenta, te načinu izbora direktora u preduzećima u državnom vlasništvu, prvo takvo sveobuhvatno istraživanje nakon što su promenila sttaus iz JP u AD i DOO. Pratićemo i kako sada sprovode javne nabavke.

Programski direktor TS Nemanja Nenadić se, na poziv ambasade Švajcarske konfederacije, susreo sa generalnom direktorkom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC) i šefom sektora za operacije SECO sa predstavnicima civilnog društva.

Antikorupcijsko savetovalište TS (ALAC) radilo je i tokom aprila. Sve informacije o mogućim slučajevima korupcije građani mogu prijaviti, odnosno dobiti potrebna obaveštenja, na broj 069 1978 158 ili putem mejla ts@transparentnost.org.rs.

U aprilu smo imali 105 objavljenih vesti o našim aktivnostima ili izjava predstavnika TS.

Na sajt TS, u segmentu „Inicijative i analize“, postavili smo nekoliko novih [analiza](#), kao i zahteva državnim organima i njihovih odgovora. Među njima je i [predlog](#) Transparentnosti Srbija za unapređenje Nacrta zakona o unutrašnjim poslovima, u toku javne rasprave.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnom mesecu

Pod lupom

Izgradnja na Prokopu – slučaj u kojem se javni interes sistemski i namerno zapostavlja

8. aprila 2026.

U slučaju gradnje na Prokopu, država je privatnoj kompaniji Railway City ustupila desetine hiljada kvadrata za gradnju privatnog kompleksa, a sve u zamenu za izgradnju jedne stanične zgrade. Kada je ovaj posao ugovaran tokom 2020. godine, Transparentnost Srbija obraćala se brojnim institucijama sa upozorenjima na kršenje procedura i zahtevom da ugovor bude poništen. On je, međutim, ostao na snazi, a pored pitanja koje lebdi u vazduhu o bezbednosti celog kompleksa, ključno pitanje ostaje da li je posao sklopljen u interesu građana ili pojedinaca.

Programski direktor Transparentnosti Srbija Nemanja Nenadić kaže za Insajder da “u svemu tome nema apsolutno nikakvog javnog interesa”.

“Naprotiv, mi smo pre nekoliko godina objavili publikaciju gde smo naveli studiju slučaja Prokop kao primer očiglednog narušavanja javnog interesa rada državnih organa, direktno suprotno javnom interesu, gde je imovina znatno veće vrednosti data u zamenu za izgradnju stanične zgrade u Beogradu. Takve stvari se dešavaju i kada se poštuju procedure. Nameste se tenderi, nameste se uslovi za prodaju zemljišta i tome slično. Međutim, ono što je ovu prevarnu radnju činilo težom jeste to što je ona izvedena potpuno suprotno važećim propisima, odnosno pre svega Zakonu o javno-privatnom partnerstvu, ali i to što su u toj prevari učestvovali i Direkcija za imovinu i Vlada i

nekoliko ministarstava, beogradskih javnih preduzeća, dakle širok krug uključenih aktera, da bi se sve dovelo do ove tačke”, ističe Nenadić.

Državne institucije sa novom adresom na Prokopu

Danas znamo da i [državne kompanije i institucije kupuju poslovni prostor koji je privatnik izgradio na Prokopu](#). Državne institucije sa novom adresom na Prokopu su Komisija za kontrolu državne pomoći, Komisija za zaštitu konkurencije, Beogradska berza, Komisija za hartije od vrednosti, CRHoV – Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti. Nijedna od državnih institucija nije konkretno odgovorila na pitanja Insadera pod kojim uslovima i po kojim cenama su se uselile u ovaj privatni kompleks.

Nenadić kaže da “očigledno nije bilo dovoljno da se privatnom partneru ustupi građevinsko zemljište i mogućnost izgradnje velikog broja poslovnih kvadrata, poslovnog prostora, i u Prokopu i na Novom Beogradu”, nego da je još, kako navodi, država rešila da pomogne da se sav taj poslovni prostor proda ili da u zakup, time što su entiteti javnog sektora prešli tamo i kupili ili zakupili svoje poslovne prostorije.

“To nam ukazuje na mogućnost da je šteta još veća nego što smo inicijalno procenjivali, jer ako taj prostor nije bio na nekoj komercijalnoj prodaji, nije bio na nekom oglašavanju, pa da onda i privatne zainteresovane firme eventualno pokažu interesovanje i da se vidi koja je njegova stvarna tržišna vrednost. Ugovoreni su poslovi sa državnim organima, državnim institucijama i ugovorena je neka cena za koju ne možemo ni na koji način da proverimo da li je realna”, upozorava Nenadić.

Većinski državno Dunav osiguranje prodalo je objekte u centru Beograda da bi kupilo prostor na Prokopu. [Kako je Insajder objavio](#), kupac zgrade Dunav osiguranja u Dobračinoj 1, u najužem centru prestonice, je biznismen Vladimira Jevtić preko firme Nukleus, koja je angažovana na velikim projektima u zemlji poslednjih godina, a o čijim je poslovima sa ugljem iz Kolubare Insajder izveštavao još u serijalu iz 2010.

Na pitanje mogu li se ove kupovine i prodaje posmatrati kao slučajnost, Nenadić odgovara da, za razliku od javnih nabavki, ne postoje unapred propisane procedure obaveza nadmetanja.

“Međutim, kada država kupuje, mora da se ponaša racionalno i da polaže račune za te svoje odluke. Nije bitno sad samo da li je reč o samostalnim odlukama ili po nekom nalogu, mada jeste suštinski važno, ali ono što se i u ovom trenutku mora znati jeste kako su uopšte svi ti entiteti javnog sektora saznali za to da se prodaje ovaj poslovni prostor, da li su razmatrali i neke druge opcije, zašto su se opredelili baš za ovu, da li su planirali sredstva za kupovinu baš u ovoj godini i sve tome slično. Dakle, to su sve stvari koje za sada ne znamo, a koje bi morale da se znaju”, napominje.

Dodaje da bi trebalo da bude poznata ne samo cena kupovine prostora na Prokopu, već i postupak u kojem se ta prodaja odvijala, jer bi to ukazalo na eventualne dogovore koji nemaju svoje tržišno utemeljenje.

Nenadić: Nema adekvatne reakcije ili makar pokušaja da se čitava stvar ispita sa stanovišta krivičnog prava

Predstavnici vlasti i institucija su se oglušili o upozorenja i obraćanja TS, pa danas iznad

perona na Prokopu imamo kompleks od oko 70.000 kvadrata, dok dokaze o bezbednosti ne dostavljaju ni investitor ni država.

Na pitanje šta za njega simboliše ceo ovaj posao, Nenadić odgovara da je ovaj slučaj “krug u kome se javni interes sistemski, namerno i ciljano zapostavlja”.

“Kako bi se donela korist nekom privatnom partneru ili možda nekome iz vlasti, a da pri svemu tome već skoro deset godina nema adekvatne reakcije ili makar pokušaja da se čitava stvar ispita sa stanovišta krivičnog prava”, poručuje.

Ističe da su se ispred Transparentnosti Srbija obraćali i Republičkom javnom tužilaštvu da pokrene postupak kako bi ovaj ugovor bio stavljen van snage, ali da ni tužilaštvo nije reagovalo, niti Pravobranilaštvo, “niti bilo ko drugi ko bi mogao da se stara o tome da se šteta spreči”.

Agencija za sprečavanje korupcije tvrdi da nema dokaza o kršenju zakona na mitingu SNS

10 aprila 2026.

Agencija za sprečavanje korupcije donela je [rešenje](#) u kom navodi da "ne raspolaže dokazima o tome da li postoji ili ne" povreda odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka u toku izborne kampanje od strane Srpske napredne stranke (SNS) u slučaju mitinga 21. marta u Beogradskoj areni.

[Prijava](#) protiv SNS, kako se navodi u rešenju objavljenom na sajtu Agencije, podneta je 31. marta, a nakon toga pokrenut i postupak zbog

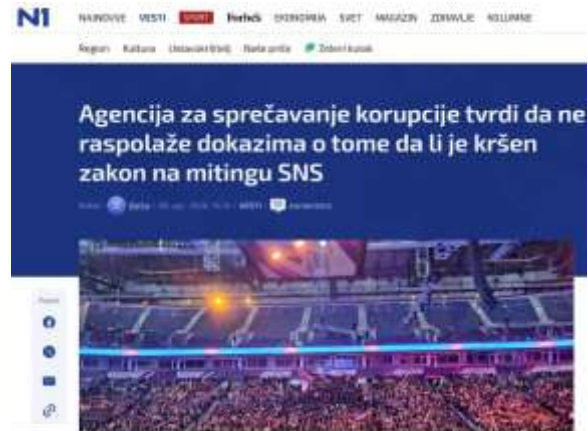
sumnje na povredu Zakona time što je, po [izveštavanju televizije N1](#), učesnicima mitinga bilo plaćano između 3.000 i 4.500 dinara.

U prijavi se navodi da se povreda Zakona ogleda u tome što je plaćanje jednog vida troška izborne kampanje izvršeno gotovinski, što je suprotno Zakonu, kao i da - u slučaju da nije reč o trošku izborne kampanje koji je snosila SNS, već usluga neke druge osobe - takođe može predstavljati kršenje Zakona.

"Može se zaključiti da su koordinatori angažovali veći broj lica radi učešća u mitingu, da su i sami taj posao radili za naknadu i da je stoga vrlo verovatno da je ukupna vrednost takvog priloga, odnosno besplatne usluge političkom subjektu, bila veća od visine jedne prosečne zarade (koliko je dozvoljeno Zakonom)", dodaje se u prijavi.

Agencija navodi da je punomoćnica SNS u odgovoru toj instituciji 3. aprila "osporila navode iz prijave i navela da prijava ne počiva na neposrednim dokazima o postupanju SNS, već na medijskim navodima portala N1". Prema rečima punomoćnice, "iz takvog medijskog sadržaja ne proizilazi automatski da je SNS bilo kome isplatila novac, niti da je organizovala, odobrila ili prihvatila bilo kakvo navodno plaćanje".

"Punomoćnica političke stranke navodi da iz predmetne prijave i priloga ne proizilazi da postoji ijedan neposredan dokaz da je SNS plaćala bilo koje lice da prisustvuje mitingu, niti da je bilo kom licu isplaćivala gotov novac, nema identifikovanog isplatioca koji bi nastupao u ime političkog subjekta, niti postoji bilo kakva dokumentacije iz koje bi se mogla utvrditi veza između navodno isplaćenog novca i SNS", prenela je Agencija.

Punomoćnica SNS, kako su dodali, ocenila je da prijava ostaje na nivou sumnje zasnovane na novinskom tekstu, ali "bez potrebnog činjeničnog uporišta za zaljučak o povredi zakona", kao i da iz priloga "ne poizilazi ni da je neko treće lice navodno vršilo isplate za račun ili u korist SNS".

Agencija je dodala da na osnovu svih detalja prijave i članova Zakona, i "imajući u vidu navode punomoćnice SNS", u postupku ne raspolaže sa dokazima i činjenicama na osnovu kojih bi na nesumnjiv način bilo utvrđeno da li postoji ili ne povreda odredaba Zakona u slučaju tog mitinga.

Rešenje je potpisao direktor Agencije za sprečavanje korupcije Dejan Damjanović, a protiv rešenja se u roku od 30 dana može pokrenuti upravni spor tužbom u Upravnom sudu u Beogradu.

Sportska kampanja

20. aprila 2026.

U ruševnim ostacima države Srbije podnošenje prijave zbog kršenja zakona famoznim „nadležnim organima“ (koje treba „pustiti da rade svoj posao“) najčešće liči na sportski ribolov. Ili kako se već zove ono kad

ribolovac uhvati ribu, eventualno snimi i izmeri, pa poljubi i pusti.

Razlika je u tome što u slučaju kršenja zakona, ribu ne ljubi i ne pušta ribolovac, već „nadležni organ“.

S obzirom na to da su za nama lokalni izbori u 10 opština i brojne prijave koje su Transparentnost Srbija, ali i druge organizacije, podnosile zbog sumnje na kršenje propisa tokom kampanje, „nadležni organ“ u ovoj ribolovačkoj priči je Agencija za sprečavanje korupcije.

Kada podnosite prijavu „nadležnim organima“ kreće „slatka strepnja, čekanje i stra“. Ne kakav će biti ishod, već kakvo li će biti obrazloženje za odluku da zakon nije prekršen, da nema osnova za pokretanje postupka. Hoće li biti maštovito, kreativno ili suvo i preko volje iscedeno.

Većina [prijava](#) za izbore u 10 opština odnosile su se na objave na Fejsbuk profilima Srpske napredne stranke, njenih lokalnih odbora, profilima državnih funkcionera i opština i na sajtovima opština. Agencija je po tim prijavama pokretala postupke protiv SNS, po Zakonu o finansiranju političkih aktivnosti, ali i protiv pojedinaca po Zakonu o sprečavanju korupcije.

Tako je, na primer na FB nalogu SNS Bor objavljen video spot u kome v.d. direktora tamošnjeg JKP Vodovod govori o uspesima tog preduzeća i zahvaljuje rukovodstvu grada. Na spotu je prikazan naziv liste „Aleksandar Vučić – Bor – naša porodica“. Agencija je pokrenula postupak, a v.d. direktora bio je zatečen, osupnut, šokiran, sleđen, petrifikovan kada je saznao da je bio žrtva teške nameštaljke. Dobro, nije baš to rekao, ali je u izjašnjenju na zahtev Agencije naveo da on nije pominjao izbore, niti hvalio političare, a to što je prikazan naziv liste,

on „ne zna niti ga to interesuje“ jer je kao v.d. direktora davao izjave novinarima, što redovno čini, „jer da to ne čini bio bi u velikim problemima“, a on „ne zna kako se taj naziv liste našao na video snimku niti ko ga je postavio“.

U rubricnim oglasima dizajner Bilić podnosi prijavu zbog kršenja zakona o finansiranju političkih

Lavina iskrenosti, prostodušnosti, šta Agencija da kaže nego da uvaži objašnjenje, [zaključiti](#) da nema osnova za pokretanje postupka zbog korišćenja javnih resursa za promociju stranaka. Čovek je zapravo žrtva, a ne krivac. Ali, ima i krivih – utvrđeno je da je SNS prekršila odredbu Zakona o finansiranju političkih aktivnosti koja zabranjuje korišćenje javnih resursa u toku kampanje. Ne samo u vezi sa Vodovodom, već i za još nekoliko objava u vezi sa radovima finansiranih javnim sredstvima koji su prikazani kao da ih je finansirala stranka. Kazna? Ne vidi se u [rešenju](#), samo se utvrđuje da je zakon prekršen.

Sličan je [slučaj](#) i sa v.d. direktora Centra za kulturu Majdanpek. Ponosan na obnovu i izgradnju, na brigu o kulturi u Majdanpeku. Neki mangupi to zloupotrebe, nalepe poziv da se glasa za listu SNS, objave na FB stranici lokalnog

odbora stranke. On je uvek govorio kao profesionalac, afirmisao ulaganja u kulturu, nije pominjao stranku ni izbore, a što se tog spota tiče, to „nije rezultat njegovog delovanja niti njegove saglasnosti“. Još jedna žrtva, nadam se da nije tužio SNS, dovoljno je što je Agencija po toj istoj prijavi [zaključila](#) da je lokalni partijski odbor prekršio zakon.

[Slučaj](#) sa objavljivanjem pohvala na račun liste „Aleksandar Vučić – Kula – naša porodica“ na sajtu opštine Kula deluje kao penal bez golmana ili, da se vratimo na svet ribolova, kao pecanje, ne u ribnjaku, već u kofi punoj ribe. U informaciji naslovljenoj sa „Priznata i međunarodno ugledna lica na listi 'Aleksandar Vučić – Kula, naša porodica!'“ predstavljaju se ta „priznata i međunarodno ugledna lica“ i zaključuje: „Ovo su imena koja čine ovu listu, a zajednički imenilac svih je permanentna borba, kao i zalaganje za boljitak života svih građana. U sprezi sa državničkom i vizionarskom politikom predsednika države, Aleksandra Vučića, imena i biografije ljudi na listi su garant nastavka politike novih radnih mesta, puteva, vrtića i škola i, svakako, još većeg standarda građana. Kao što i ime liste kaže: 'Aleksandar Vučić-Kula, naša porodica!'“

Nije, međutim, ni to baš tako jednostavno. Agencija je pokrenula postupak protiv dvojice funkcionera koji bi mogli biti odgovorni za ovu nesumnjivu zloupotrebu javnih resursa. Načelnica opštinske uprave nije se izjasnila, ali je Agencija zaključila da ona nije odgovorna. Za to joj je poslužilo izjašnjenje predsednika opštine protiv kojeg je takođe pokrenut postupak, a koji je pojasnio da je održavanje sajta povereno privatnoj firmi iz Ruskog Krstura, koja unosi „aktuelne novosti“ i „ažurira podatke“, a ta sporna informacija je „informativnog karaktera“,

ona je „preuzeta sa drugih sajtova“ da bi se javnost „blagovremeno obavestila o činjenici proglašenja izborne liste od strane nadležnog organa“, te „nije vršena politička agitacija u smislu neposrednog uticaja na izbornu volju birača“.

Agencija se nije bavila time je li ovo agitovanje ili ne, njoj je bilo dovoljno da u ugovoru stoji da firma iz Ruskog Krstura održava sajt, pa nema krivice ni na predsedniku ni na načelnici. A to što se blokaderi-teroristi nisu dosetili da „u smislu informisanja javnosti“ doture informaciju da je proglašena i njihova lista, nema veze ni sa ribolovom, ni sa sportom.

Za kraj, ili za pred sam kraj, još jedan [biser](#). Ode ministarka privrede u Bor da se sastane sa privrednicima. I na sastanak povede snimatelje i direktora škole koji je prvi na listi SNS. Onda se na FB stranici SNS Bor objavi informacija i slike sa sastanka, uz naglašavanje da je sastanku prisustvovao prvi na listi. SNS [nije prekršila](#) zakon, ona je samo preuzela informaciju i slike sa stranice nekog lokalnog medija, a ni ministarka [nije prekršila](#) zakon jer u prilogu nema njene izjave, a to što se na sastanku pojavljuje prvi na listi SNS, koji sa privrednicima nema veze, „nije od uticaja na drugačije odlučivanje“. Iako je prijava podneta upravo zbog toga što je on prisustvovao sastanku koji je navodno bio resorna aktivnost ministarke privrede.

Kada se podvuče crta na kraju ribolovne sezone, u mreži, meredovu ako vam je draže, umesto ribe ostane nekoliko pouka:

– Možete da [napravite](#) FB profil na kome će stajati Ministarstvo finansija kao „cover photo“, nasloviti ga „Zvanična Facebook stranica

prvog potpredsednika Vlade i ministra finansija Siniše Malog“ i označiti kao „Government official“, pa na njega da postavljate vaskoliku i svakoliku partijsku propagandu, ali tu je sve po zakonu ako se [izjasnite](#) da je to „vaša lična stranica“.

– Možete funkcionere koji dolaze na promotivne događaje u okviru funkcionerske kampanje da predstavljate kao ministre, da postavljate priloge o njihovim aktivnostima na stranačke profile, šerujete, promovišete. Nema kršenja zakona jer će Agencija konstatovati da su oni zapravo tu bili kao stranački funkcioneri. Čak i ako su bez imalo sumnje nastupali kao javni funkcioneri, bitno je da se ne vide njihove izjave, već da neko „iz off-a“ prepriča šta se sve dešavalo na radost i na polzu građana i partije.

– Direktori, odnosno vršioci dužnosti direktora, [Fonda](#) za penziono i invalidsko osiguranje, [Fonda](#) za zdravstveno osiguranje i [zdravstvenih centara](#) mogu da rade šta požele jer, zahvaljujući famoznom autentičnom tumačenju Zakona o sprečavanju korupcije, nisu javni funkcioneri.

– Možete svojatati javne radove kao stranačke. Kao funkcioner nećete za to odgovarati jer će se ispostaviti da su vas prevarili neki mangupi, da stranku niste ni pomenuli, već ju je neko kasnije prilepio. Funkcioner, zapravo nije odgovoran gotovo ni za šta u kampanji. Za razliku od njega, stranci se može desiti da prekrši zakon i za to će dobiti opomenu. I za svojtatanje javnih investicija kao stranačkih i za deljenje pravnih i zdravstvenih saveta građanima. Koliko god puta da stranka ponovi isti prekršaj, u svim izbornim ciklusima, na raznim platformama i formama – najžešća sankcija je opomena. Što znači, da završimo ribolovačkim prizorom – nadležni će je vratiti u reku, ali će joj uskratiti poljubac da ne bi morali da joj uskraćuju finansiranje iz javnih izvora.

Zlatko Minić za [Peščanik](#)

Inicijative i analize

Gde su i za koliko novca Putevi Srbije asfaltirali pred lokalne izbore

6. aprila 2026.

Transparentnost Srbija [tražila](#) je od Puteva Srbije podatke o asfaltiranju lokalnih puteva u opštinama i gradovima Srbije u periodu od 1. decembra 2025. do 31. marta 2026. godine. TS želi da utvrdi kolika je nesrazmera u novcu potrošenom na asfaltiranju u 10 opština u kojima su održani izbori 29. marta i svih ostalih u Srbiji.

Naime, u 2025. utvrdili smo da je u periodu predizborne kampanje od septembra do novembra te godine najveći obim radova sproveden upravo u opštinama u kojima su održani lokalni izbori. Prema podacima JP „Putevi Srbije“, u Mionici, Sečnju i Negotinu u tom periodu uloženo je ukupno 1.414.359.356,10 RSD, što je čak tri puta više u odnosu na sredstva koja su za isti period izdvojena za sve ostale opštine i gradove zajedno - 469.177.408,91 RSD.

Sada smo od Puteva Srbije tražili informaciju o tome da li su JP Putevi Srbije ili neko od privrednih društava koji su u ugovornom odnosu sa JP Putevi Srbije izvodili ili i dalje izvode radove na asfaltiranju i/ili sanaciji lokalnih saobraćajnica počev od 1. decembra 2025. godine pa do 31. marta 2026. godine, spisak saobraćajnica na kojima su izvođeni radovi, informacije o tome gde se mogu naći podaci o radovima, njihovim izvođačima, cenama i rokovima ili kopije dokumenata ih kojih se mogu videti te informacije.

Tražene su i kopije dokumenata iz kojih se može videti razlog za angažovanje JP Putevi Srbije i njegovih ugovornih partnera (npr. privrednih društava sa kojima JP Putevi Srbije imaju ugovore o održavanju puteva) – npr. zahtevi lokalnih samouprava ili resornog ministarstva, inicijative meštana i slično, za svaki od radova (saobraćajnica).

Dobili smo [odgovor](#) koji ukazuje na sličan scenario - u pet (od 10) opština u kojima su održani izbori 29. marta Putevi Srbije izdali su tokom marta naloge i ugovorili asfaltiranje lokalnih saobraćajnica i ulica u vrednosti 1.315.328.857,58 dinara. U svim ostalim u martu su izdati nalozi, odnosno ugovorene „rehabilitacije“ ulica i lokalnih puteva u vrednosti 1.095.762.393,03 dinara. To, međutim, uključuje i pojedine naloge i ugovore iz 2025. godine, jer su Putevi u odgovoru na zahtev TS poslali objedinjene podatke, sa ukupnim zbirom. Samo na mart se odnose dva naloga vrednosti 118 miliona.

Mediji

Uloga Ministarstva građevinarstva u slučaju „Generalštab“

BIRN, Radmilo Marković, 30. aprila 2026.

Tokom istrage o aferi Generalštab, ministarka građevinarstva Aleksandra Sofronijević izjavila je da Ministarstvo građevinarstva nije učestvovalo u izradi ugovora koji je bivši ministar Goran Vesić potpisao sa kompanijom Džareda Kušnera, kao i da u ovom ministarstvu ne mogu da nađu potpisani ugovor na srpskom jeziku. Kako [BIRN](#) saznaje, u izjavi policiji datoj u aprilu 2025. godine, Sofronijević je navela i da ministarstvo i ona nisu imali saznanja o vremenu, mestu, načinu i licima koja su prisustvovala potpisivanju memoranduma, a zatim i ugovora.

Ipak, upravo je Ministarstvo građevinarstva Vladi Srbije formalno podnosilo predloge memoranduma, ugovora, kao i predlog da se ovaj posao proglasi za projekat od posebnog značaja. Kao formalni predlagač, ovo ministarstvo je bilo dužno i da pribavi pozitivna mišljenja od različitih ministarstava i institucija u vezi sa tim predlozima. Sofronijević je izjavu dala samo dan pošto je postala ministarka i formiran kabinet premijera Đura Macuta. Prethodno je godinama radila kao državni sekretar u ovom ministarstvu.

Dve zgrade Generalštaba, oštećene u NATO bombardovanju 1999. godine, proglašene su, odlukom Vlade Srbije, za spomenik kulture u decembru 2005. godine, a celo područje uz Ulicu Kneza Miloša na kom se nalaze dobilo je zaštitu prostorne kulturno-istorijske celine 2020. godine. Zakon o javnoj svojini izričito zabranjuje otuđivanje kulturnih dobara u javnoj svojini.

U decembru 2025, Tužilaštvo za organizovani kriminal podiglo je optužni predlog protiv ministra kulture Nikole Selakovića, sekretarke ovog ministarstva Slavice Jelače i Gorana Vasića i Aleksandra Ivanovića, vršilaca dužnosti republičkog i beogradskog Zavoda za zaštitu spomenika kulture zbog, kako je navedeno u saopštenju, „nezakonitosti prilikom skidanja svojstva kulturnog dobra nad zgradama Generalštaba“.

Prema optužnom predlogu, oni su zajedno učestvovali u pokušaju da se ukine zaštita sa kompleksa Generalštaba, bez neophodne dokumentacije i koraka propisanih Zakonom o kulturnom nasleđu. Sve četvoro su negirali krivicu. [Suđenje za Generalštab](#) počelo je u februaru, a umesto iznošenja odbrane [ministar Selaković optuživao je svedoke i tužilaštvo](#) navodeći da je predmet politički motivisan. Istog dana po podizanju optužnog predloga, Džared Kušner je saopštio da se povlači iz posla sa državom Srbijom.

Kako su zaposleni u Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture su odbili da izbrišu Generalštab iz Centralnog registra spomenika kulture, godinu dana kasnije, poslanici okupljeni oko koalicije Srpske napredne stranke u skupštini su usvojili "lex specialis" proglašavajući odluku o zaštiti iz 2005. godine ništavnom. Pošto su lex specialisom propustili da skinu i zaštitu iz 2020. godine, nekoliko nedelja kasnije usvojili su i "autentično tumačenje" navodeći da je ukinuta i ova zaštita.

Srbija je sa investicionom kompanijom Džareda Kušnera, zeta američkog predsednika Donalda Trumpa, potpisala memorandum o razumevanju u vezi sa „revitalizacijom i razvojem“ lokacije na kojoj je Generalštab u decembru 2022. godine.

Vlada je Memorandum iz 2022. godine označila kao „strogo poverljiv“, a u samom dokumentu nije uopšte navedeno ime osobe koja ga je potpisala u ime Kušnerove firme, niti je potpis čitak.

U svom izjašnjenju policiji, ministarka Sofronijević je navela da nema saznanja o tome ko je potpisao Memorandum u ime Kušnerove firme kao i da ministarstvo nema saznanja zašto su i Memorandum i sav materijal povezan sa njim označeni kao strogo poverljivi, saznaje BIRN.

Nešto manje od godinu i po dana kasnije, u maju 2024, Srbija i druga Kušnerova firma potpisali su ugovor kojim se omogućava gradnja hotela i poslovno-stambenog kompleksa na mestu nekadašnjeg Generalštaba. Memorandum i ugovor je u ime Republike Srbije potpisao Goran Vesić, tadašnji ministar građevinarstva.

Ugovorom je predviđeno da će Srbija dati zemljište bez naknade u zakup na 99 godina Kušnerovoj firmi, kao i da će ukloniti „oznaku kulturnog nasleđa“ sa kompleksa Generalštab i srušiti sve objekte na parcelama na kojima se ovaj kompleks nalazi.

Sofronijević takođe nije znala ni kakav je odnos između dve firme sa kojima je Vesić potpisao memorandum i ugovor – memorandum sa nepoznatom osobom iz Kushner Realty Acquisition, a ugovor sa Asherom Abeserom, zastupnikom Atlantic Incubation Partners.

Maja Gojković i memorandum o Generalštabu

Ministarstvo građevinarstva bilo je zaduženo da pribavlja mišljenja nadležnih institucija na predloge memoranduma i ugovora, na osnovu kojih je zatim Vlada Srbije donosila zaključke usvajajući ove dokumente. Ovo su sve bili neophodni koraci pre nego što je Vesić, u ime Republike Srbije, sa Kušnerovim kompanijama mogao i zvanično da potpiše ove dokumente.

Mesec dana pre potpisivanja „strogo poverljivog“ memoranduma, Ministarstvo građevinarstva je za memorandum zatražilo mišljenja Ministarstva finansija, Republičkog sekretarijatu za zakonodavstvo, Državnog pravobranilaštva, Republičke direkcije za imovinu, Ministarstva odbrane, Ministarstva kulture i Ministarstva spoljnih poslova.

Kako saznaje BIRN, iz ministarstva kulture, na čijem čelu je tada bila Maja Gojković, rekli su da ne mogu da daju mišljenje na predlog zaključka o memorandumu bez mišljenja Zavoda za zaštitu spomenika kulture, jer je reč o nepokretnim kulturnim dobrima.

Međutim, nekoliko dana kasnije, ministarstvo je poslalo pozitivno mišljenje koje je potpisala Gojković, ne čekajući odgovor Zavoda. Dan nakon što je pozitivno mišljenje poslato Ministarstvu građevinarstva, iz beogradskog Zavoda za zaštitu spomenika kulture je stigao dopis u kome je pisalo da se moraju poštovati sve mere zaštite iz odluka Vlade Srbije kojima je prostor Generalštaba zaštićen – kako one iz 2005, u vezi sa zgradama, tako i one odluke iz 2020, kojom je Generalštab postao deo Prostorne kulturno-istorijske celine uz Ulicu Kneza Miloša.

Pozitivno mišljenje na memorandum su dali i Državno pravobranilaštvo, Ministarstvo spoljnih poslova, Ministarstvo finansija i Republička direkcija za imovinu Republike Srbije.

Ministarstvo odbrane, na čijem je čelu tada bio Miloš Vučević, u prvi mah je odbilo da da saglasnost, uz obrazloženje da se na tim parcelama nalaze vojni kompleksi koji su perspektivni u sistemu odbrane, i da prvo treba da se razmotri pitanje razmeštaja organizacionih celina Ministarstva i Vojske.

No, nakon nekoliko dana, usvojene su sugestije Ministarstva odbrane i ubačene u predlog zaključka, pa je ministarstvo dalo pozitivno mišljenje.

Od Ministarstva kulture nije ni tražena saglasnost za ugovor o Generalštabu

Pre potpisivanja ugovora sa Kušnerovom firmom, Ministarstvo građevinarstva je tražilo mišljenja Državnog pravobranilaštva, Ministarstva finansija, Ministarstva odbrane, Ministarstva privrede i Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo u februaru 2024.

Prema poslovniku o radu Vlade Srbije, predlagač zaključka – u ovom slučajevima Ministarstvo građevinarstva – obavezno je da pribavi i mišljenja: Ministarstva spoljnih poslova, ako se akt tiče odnosa Republike Srbije sa inostranstvom, Republičkog javnog pravobranilaštva, ako se akt tiče zaštite imovinskih prava i interesa Republike Srbije ili se njime stvaraju ugovorne obaveze za Republiku Srbiju, kao i mišljenja drugih „organa državne uprave sa čijim delokrugom je povezano pitanje na koje se akt odnosi“.

Iako je prethodno za zaključak o memorandumu tražilo mišljenje Ministarstva kulture, Vesićevo ministarstvo nije tražilo mišljenje od ovog ministarstva za ugovor o Generalštabu, iako se tim ugovorom predviđa da će biti skinuto svojstvo kulturnog dobra sa zgrada i zemljišta, kao i da će zgrade biti do temelja srušene.

Kako BIRN saznaje, u predmetu se nalaze pozitivna mišljenja Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo i Državnog pravobranilaštva.

Generalštab proglašen projektom od posebnog značaja

Po potpisivanju ugovora, kako je policiji izjavila Aleksandra Sofronijević, Vlada Srbije proglasila je izgradnju novog kompleksa na mestu Generalštaba projektom od posebnog značaja u junu 2024. godine.

Kako saznaje BIRN, u svom izjašnjenju ministarka Sofronijević je policiji opisivala način na koji se utvrđuje projekat od posebnog značaja, kao i da se, nakon što projekat bude utvrđen da je od posebnog značaja, pristupa izradi tehničke dokumentacije, odnosno najpre idejnog rešenja.

Međutim, prema sadržaju ugovora kojeg je Vlada Srbije zaključkom usvojila u februaru 2024, vidi se da je već tada – pre no što je ceo posao proglašen za projekat od posebnog značaja – postojalo rešenje za tri buduće kule.

Kako je Sofronijević izjavila, utvrđivanje da je projekat od posebnog značaja bilo je ugovorna obaveza Srbije.

Ona je takođe navela da je predlog za utvrđivanje da je ovo projekat od posebnog značaja podnelo Ministarstvo građevinarstva, te da – zato što je ugovor potpisao upravo ministar građevinarstva – nisu pribavljali dokumentaciju koja je inače neophodna i propisana uredbom o objektima od posebnog značaja, već su predlog formirali na osnovu obaveza iz ugovora.

Ministarstvo građevinarstva je i za ovu odluku prikupljalo mišljenja nadležnih institucija – pozitivno mišljenje su dali Ministarstvo kulture, Državno pravobranilaštvo, Ministarstvo životne sredine, Ministarstvo privrede, Republička direkcije za imovinu Republike Srbije i Ministarstvo finansija.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo pozitivno mišljenje je uslovio time da zaključak Vlade bude u saglasnosti uredbom o objektima od posebnog značaja iz 2023. godine.

Ministarstvo odbrane je predložilo da se da se u zaključak ubaci deo koji se odnosi na izmeštanje organizacionih jedinica i celina u sastavu Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, odnosno, na izgradnju novih objekata neophodnih za smeštaj jedinica Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Šta je sve sporno

Za Nemanju Nenadića, programskog direktora organizacije Transparentnost Srbija, postoji više spornih momenata u celom ovom projektu.

„Odluku o proglašenju projekta za projekat od značaja za Republiku Srbiju Vlada donosi nakon što prethodno sprovede posebnu proceduru, koja uključuje predlog ministarstva i razmatranje od strane Vladine komisije. Da li je taj postupak bio sproveden kako treba, ne zna se, zato što ta dokumentacija nije javna i to ne samo za ovaj slučaj, gde vidimo da je bila proglašena poverljivost, već ni za druge projekte”, kaže Nenadić za BIRN.

Nenadić objašnjava da neki od kriterijuma za davanje takvog statusa jesu bili ispunjeni, poput povećanja turističkog potencijala, ali da neki drugi uslovi „očigledno nisu bili ispunjeni – pre svega usklađenost sa urbanističkim planovima”.

Za Nenadića je sporno i ovlašćenje da se zaključi ugovor. Ovo je ovlašćenje Vlada Srbije dala Vesiću.

„Očigledno je da su članovi Vlade odobrili da se stvore obaveze za Republiku Srbiju protivno zakonu o javno privatnom partnerstvu i uz preuzimanje finansijskih rizika za državu koji su povezani sa obavezama, a koje sama vlada nije bila ovlašćena da ispuni”, kaže Nenadić.

Ujedno, po njemu nema nikakvog javnog osnova da memorandum bude proglašen za strogo poverljiv.

„Iako memorandumi nisu pravno obavezujući dokumenti, sama činjenica da se oni zaključuju sa jednom kompanijom, a u vezi sa pravnim poslom koji bi trebalo da bude predmet nadmetanja u sledećim fazama, jeste sporna. To može da bitno umanja konkurenciju, jer stvara osnovanu pretpostavku kod potencijalnih učesnika tendera da je posao unapred dodeljen jednoj firmi”, zaključuje Nenadić.

[BIRN, Radmilo Marković](#)

Napomena: Suđenje u ovom slučaju je i dalje u toku. Krivica se utvrđuje pravosnažnom presudom. Novinar, glavni urednik i izdavač ne odgovaraju za štetu ako je informacija verno preneti iz sudskog postupka i ukoliko je novinar postupao sa dužnom novinarskom pažnjom.

